

Beantwoording technische vragen Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor omgevingskwaliteit

Tijdens de commissievergadering Fysiek Domein op 5 september 2023 en het technisch vragenuur op 19 september 2023 zijn er een aantal technische vragen gesteld. Deze vragen zijn reeds mondeling beantwoord. Voor degenen die niet bij het technisch vragenuur waren, hieronder de antwoorden op enkele van de gestelde vragen.

1. Waarom is er gekozen voor een gemeentelijke adviescommissie met maximaal 17 leden? Hoe verhoudt zich dat tot de commissie van andere gemeenten?

De gemeentelijke adviescommissie krijgt direct volledige adviesbevoegdheden op alle terreinen van de Omgevingswet, waarmee de adviescommissie integraal kan adviseren over alle onderdelen van de fysieke leefomgeving. Dit betekent dat de gemeentelijke adviescommissie van Stichtse Vecht groter is dan de commissies van andere gemeenten, omdat zij in het begin slechts beperkte adviesbevoegdheden aan hun commissies toekennen. Deze commissies zijn meestal een voortzetting van de bestaande welstandscommissies. Deze hebben vaak tussen de 7 en 9 leden.

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de Advies- en participatielijst gemeenteraad Stichtse Vecht 2022 gesteld dat de gemeentelijke adviescommissie in een aantal gevallen moet adviseren. Denk bijvoorbeeld aan onderwerpen als parkeren, geluid en planologie. Deze gevallen komen bovenop de wettelijk verplichte gevallen. Dit betekent ook dat de gemeentelijke adviescommissie van Stichtse Vecht expertises moet hebben op deze terreinen.

Verder wordt voorgesteld om een vaste voorzitter en twee burgerleden aan te wijzen die eveneens deel uitmaken van de gemeentelijke adviescommissie.

De samenstelling is dan als volgt:

1. Architectuur
2. Archeologische monumentenzorg
3. Bodem
4. Bouw- en architectuurhistorie
5. Cultuurhistorie
6. Ecologie
7. Geur en geluid
8. Gezondheidsgeografie
9. Landbouw
10. Landschap
11. Milieu
12. Planologie
13. Restauratiearchitectuur
14. Stedenbouw
15. Verkeer
16. Burgerlid 1
17. Burgerlid 2

De raad benoemt enkele van de bovenstaande leden als voorzitter en ondervoorzitters van de commissie.

Het is niet uitgesloten dat een deskundige over meerdere expertises beschikt. In dat geval is het mogelijk om minder leden te benoemen.

2. Waaruit bestaan de kosten van €300.000,-?

De kosten zijn een inschatting. Deze som bestaat uit ongeveer €100.000 tot €120.000,- voor het secretariaat (2 fte) en ongeveer €160.000,- aan vergaderkosten. Deze kosten worden opgebracht uit de leges voor aanvragen waarvoor advies nodig is.

3. Wat zijn de eisen waaraan een kandidaat moet voldoen?

Onafhankelijk, deskundig, professioneel, betrokken, lokale kennis. Deze eisen zijn verwerkt in de vacatureteksten.

4. Waarom is er geen minimum aantal leden voor de commissie opgenomen in verordening?

De gemeentelijke adviescommissie kan advisering overlaten aan een subcommissie, bestaande uit minimaal twee of meer leden van de commissie. Dit is geregeld in artikel 10, lid 1 en voor advisering over monumenten wettelijk verplicht.

Besluiten kunnen alleen genomen worden in aanwezigheid van minimaal tweederde van het aantal leden van de commissie of subcommissie. Voor het overige is er geen minimum aantal leden in de verordening opgenomen.

5. In het raadsvoorstel staat dat de samenwerkingen met MooiSticht en de Agrarische beoordelingscommissie worden voortgezet. Is er onderzoek gedaan naar alternatieven?

Nee. Er is van uitgegaan dat de samenwerking wordt voortgezet. Daarnaast is er geen aanleiding geweest om onderzoek te doen naar alternatieven.

6. Hoe gaat het verder met de leden die nu in de welstandscommissie en monumentencommissie zitten? Hoe gaat de wervingsprocedure en aanstellen van leden?

De welstands- en monumentencommissies houden op te bestaan, omdat de wettelijke grondslag komt te vervallen. Hier voor in de plaats komt de gemeentelijke adviescommissie. Dit betekent dat leden opnieuw moeten worden benoemd door de gemeenteraad. Hiervoor zal MooiSticht een voordracht doen bij het college van burgemeester en wethouders. Het college van burgemeester en wethouders zal de voordracht voorbereiden van de leden die buiten de expertises van MooiSticht vallen. De gemeenteraad neemt vervolgens een besluit over de daadwerkelijke benoeming.

7. Wat als er sprake is van gevraagd of ongevraagd advies?

In verreweg de meeste gevallen zal de gemeentelijke adviescommissie advies uitbrengen op aanvraag van het college of de gemeenteraad, bijvoorbeeld inzake omgevingsvergunningen. Het gaat hierbij om honderden aanvragen per jaar, waarvan verreweg het meeste op grond van de welstandsnota verplicht is. Daarnaast heeft de gemeentelijke adviescommissie de mogelijkheid om gevraagd en ongevraagd te adviseren over beleid.

8. Hoe worden de leden betaald? Per vergadering of per advies of vast bedrag?

De leden krijgen een vergadervergoeding per vergadering. De hoogte hiervan is nog niet vastgesteld door het college.

9. Waarom meer taken (en daarmee deskundige leden) dan wettelijk verplicht?

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de Advies- en participatielijst gemeenteraad Stichtse Vecht 2022 gesteld dat de gemeentelijke adviescommissie in een aantal gevallen moet adviseren. Denk bijvoorbeeld aan onderwerpen als parkeren, geluid en planologie. Deze gevallen komen bovenop de wettelijk verplichte gevallen. Dit betekent ook dat de gemeentelijke adviescommissie van Stichtse Vecht expertises moet hebben op deze terreinen.

10. Hoe wordt eventuele deelname van de Vechtplassencommissie aan de gemeentelijke adviescommissie ingevuld?

De gemeentelijke adviescommissie is een onafhankelijke deskundige commissie. De Vechtplassencommissie is een belangenorganisatie. De Vechtplassencommissie *zelf* zal echter niet in de gemeentelijke adviescommissie vertegenwoordigd zijn. Echter, het staat elke deskundige met lokale kennis en expertise vrij om op persoonlijke titel te solliciteren.

De gemeentelijke adviescommissie werkt met vertrouwelijke gegevens en kent daarom een geheimhoudingsplicht. Dit betekent dat een lid, dat eveneens lid is bij een belangenorganisatie, geen informatie uit de gemeentelijke adviescommissie mag delen met anderen, waaronder de belangenorganisatie waarvan hij of zij lid is.

11. Wie draagt de leden van de huidige deskundige commissies voor? Heeft de raad invloed op wie wordt voorgedragen?

De leden van de gemeentelijke adviescommissie worden, net als in de huidige situatie, op grond van artikel 160, lid b, van de Gemeentewet voorgedragen door het college van burgemeester en wethouders. Deze werkwijze sluit aan bij de huidige wijze van benoeming voor de welstands- en monumentencommissie. Het staat de gemeenteraad vrij om de voorbereiding van dit besluit zelf ter hand te nemen.

Onder de Wabo worden andere deskundige commissies of adviesorganen worden, op grond van het bestemmingsplan, in zijn geheel door burgemeester en wethouders aangewezen. Deze deskundige adviesorganen, zoals de Agrarische beoordelingscommissie of de Vereniging De Hollandsche Molen, benoemen hun eigen leden.

12. Wat is de status van het advies van de gemeentelijke adviescommissie? Is het advies bindend?

Het advies van de commissie aan college en/of raad is een advies. Dit advies is in beginsel richtinggevend. Het college en de raad kunnen daar eventueel goed gemotiveerd van afwijken. Daarentegen is het advies van de gemeenteraad aan het college, voor zover dit het adviesrecht betreft, bindend.

13. Hoe is de kwaliteit en deskundigheid van de commissie gewaarborgd?

Er worden leden gezocht met een bepaalde expertise. Dit gebeurt op basis van een profielschets. Op deze manier wordt de kwaliteit en deskundigheid geborgd.

14. Wat omtrent klimaat/duurzaamheid/circulariteit?

De bevoegdheden van de gemeentelijke adviescommissie zijn gebaseerd op de Omgevingswet. De gemeentelijke adviescommissie kan adviseren over activiteiten die de veilige en gezonde fysieke leefomgeving aangaan. Het klimaat *an sich* is geen activiteit en valt daarom niet onder de adviesbevoegdheid van de gemeentelijke adviescommissie. Activiteiten in de fysieke leefomgeving die een effect hebben op het klimaat vallen echter weer wel onder de adviesbevoegdheid van de gemeentelijke adviescommissie.

In de voorgestelde opzet adviseert de gemeentelijke adviescommissie integraal over activiteiten in de hele fysieke leefomgeving, inclusief activiteiten die raken aan klimaatadaptatie, duurzaamheid en circulariteit. Dit is anders dan de 'kleine commissie' in andere gemeenten, die slechts adviseren over welstand en monumenten.

15. Als niet iedereen benoemd wordt, hoe worden dan adviezen afgewogen?

Als niet voor alle relevante vakgebieden een deskundige wordt benoemd, dan worden deze vakgebieden waarschijnlijk niet meegenomen in de boordeling. Hoe dit in de praktijk precies uitpakt, is aan de commissie.

16. Hoe zit het met visie naast deskundigheid?

De gemeentelijke adviescommissie adviseert op basis van gemeentelijk beleid, al dan niet opgenomen in het omgevingsplan. Deze situatie is op dit moment niet anders, aangezien de welstandscommissie nu ook al adviseert op basis van de welstandsnota.

Daarnaast heeft een goede deskundige een visie op zijn/haar vakgebied.

17. Hoe maakt de commissie een afweging van belangen, is dat zichtbaar voor het college?

In beginsel zal de commissie haar advies moeten motiveren. Dit betekent dat zij argumenten moet geven waarom en hoe zij tot haar advies is gekomen. Hoe dit in de praktijk vorm zal krijgen, is in principe aan de commissie.

18. Komt het advies in de raad voordat er een besluit genomen wordt? Hoe wordt de raad geïnformeerd over de adviezen? Wat kan de raad doen als hij het niet eens is met het advies? Hoe is het besluit democratisch gewaarborgd?

In beginsel ziet het orgaan dat het besluit neemt, het advies. Dat kan zijn door de raad, het college of in mandaat. Wanneer besluiten in mandaat genomen worden, vindt dat plaats onder verantwoordelijkheid van het college.

De gemeenteraad ziet de adviezen van de gemeentelijke adviescommissie alleen als zij het bevoegd gezag is van het te nemen besluit, waarvoor advies is gevraagd. In dat geval kan de raad eventueel gemotiveerd afwijken van het advies.

Bij het adviesrecht is expliciet rekening gehouden met de democratische waarborging. In de Advies- en participatielijst gemeenteraad Stichtse Vecht 2022 is een specifieke lijst van gevallen opgenomen. Als de gemeentelijke adviescommissie over deze vooraf bepaalde gevallen een negatief advies uitbrengt, dan heeft de gemeenteraad adviesrecht.

19. Welke mogelijkheden heeft de raad voor tussentijdse beoordeling/bijsturing?

De gemeentelijke adviescommissie is een onafhankelijke commissie en geen uitvoeringsorgaan van het college of de gemeenteraad. Deze onafhankelijkheid wordt gewaarborgd door geen mogelijkheden te bieden voor tussentijds ontslag van leden of inhoudelijke aanwijzingen te geven aan de commissie.

De gemeenteraad heeft echter te allen tijde de mogelijkheid de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Stichtse Vecht 2024 aan te passen, waarmee zij de taakstelling en procesvoering van de commissie zo nodig kan bijsturen.

Daarnaast is het mogelijk om te kiezen voor een kortere benoeming. De verordening maakt het mogelijk om leden te benoemen voor een termijn van *maximaal* drie jaar. Dit betekent dat de benoeming ook korter kan zijn.

20. Waarom wordt de gemeentelijke adviescommissie ingesteld met een verordening en niet met een instellingsbesluit?

Bij de totstandkoming van de Omgevingswet hebben de VNG, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit onderzoek laten doen naar de opzet van het adviesstelsel voor omgevingskwaliteit (Adviesstelsel omgevingskwaliteit d.d. 2020). In dit eerste rapport wordt er vanuit gegaan dat de gemeentelijke adviescommissie met een instellingsbesluit opgericht wordt. Deze drie partijen zijn daar tijdens de verdere uitwerking vervolgens vanaf gestapt. Zij spreken dan niet langer over een instellingsbesluit maar over het instellen via een verordening. Daarop hebben zij gezamenlijk een modelverordening uitgewerkt. Het is niet helemaal duidelijk om welke redenen niet langer voor een instellingsbesluit is gekozen.

Wel is het zo dat een instellingsbesluit alleen het orgaan raakt dat ingesteld wordt. In dat geval zou er naast een instellingsbesluit nog een verordening nodig zijn, waarmee de taken, bevoegdheden en verplichtingen van het college en de raad jegens de gemeentelijke adviescommissie vastgelegd zijn. Met een verordening worden zowel de taken, bevoegdheden en verplichtingen van de adviescommissie, college en raad (ook onderling) vastgelegd.

Daarnaast is het gebruikelijk om wettelijk verplichte commissies via een verordening in te stellen. Dit is bijvoorbeeld ook het geval bij de Adviescommissie bezwaarschriften, waarvoor de gemeenteraad de Verordening Adviescommissie bezwaarschriften Stichtse Vecht 2016 heeft vastgesteld.

Wanneer de vorm en taken van een commissie of adviesraad niet wettelijk zijn vastgelegd, is het gebruikelijk om een apart instellingsbesluit vast te stellen, waarin de taken en bevoegdheden van de commissie of adviesraad worden vastgelegd.